

EIROPAS KOMISIJAS ATBILDES

UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU

Instrumenti, kas atvieglo ceļošanu Eiropas Savienībā Covid-19 pandēmijas laikā:
atbilstīgas iniciatīvas, kuru ietekme sniedzas no panākumiem līdz ierobežotai izmantošanai

Satura rādītājs

I. KOMISIJAS ATBILŽU KOPSAVILKUMS	2
II. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS GALVENAJIEM APSVĒRUMIEM.....	3
1. Kontaktu izsekošanas vārtejas izveide	3
2. ES pasažieru lokācijas veidlapas rīku un kontaktu izsekošanas vārtejas izmantošana	3
3. ES digitālā Covid sertifikāta atsaukšanas mehānisma izstrāde	4
4. Drošības kontrole un krāpnieciski sertifikāti.....	5
5. ES digitālais Covid sertifikāts kā starptautisks standarts un ceļošanas veicinātājs	5
III. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS IETEIKUMIEM	6
1. 1. ieteikums. Novērst ES pasažieru lokalizācijas digitālo veidlapu zemās izmantošanas iemeslus.....	6
2. 2. ieteikums. Racionalizēt saziņu par incidentiem, kas saistīti ar ES digitālo sertifikātu.....	6
3. 3. ieteikums. Sagatavot piemērotus ES instrumentus turpmākām krīzēm.....	7

Šajā dokumentā ir sniegtas Eiropas Komisijas atbildes uz Eiropas Revīzijas palātas īpašā ziņojuma apsvērumiem saskaņā ar [Finanšu regulas 259. pantu](#), un tās ir jāpublicē kopā ar īpašo ziņojumu.

I. KOMISIJAS ATBILŽU KOPSAVILKUMS

Lai atvieglotu brīvu pārvietošanos ES un aizsargātu sabiedrības veselību Covid-19 pandēmijas laikā, Komisija, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, izstrādāja virkni digitālo rīku. Šie rīki ietvēra ES digitālo Covid sertifikātu¹, vārteju, kas savienoja valstu izstrādātās kontaktu izsekošanas lietotnes visā ES, un centienus veicināt saskaņotu pieeju pasažieru lokācijas veidlapām (PLV).

ES digitālais Covid sertifikāts ir vienota sistēma sadarbīgu Covid-19 vakcinācijas, testa vai pārslimošanas sertifikātu izsniegšanai, verificācijai un akceptēšanai. ES digitālie Covid sertifikāti tiek pieņemti visās dalībvalstīs, tādējādi atvieglot ES iedzīvotāju ceļošanu pandēmijas laikā. Izstrādājot sertifikātu ciešā sadarbībā ar dalībvalstu ekspertiem, kas pārstāvēti E-veselības tīklā un Veselības drošības komitejā², Komisija īpašu uzmanību pievērša tam, lai nodrošinātu, ka ES digitālais Covid sertifikāts atspoguļo ES pamatvērtības un principus, piemēram, nediskrimināciju, persondatu aizsardzību, privātumu, drošību un atklātību.

ES digitālais Covid sertifikāts ir būtisks elements Eiropas reakcijā uz Covid-19 pandēmiju. Līdz 2022. gada septembrim ES/EEZ vien tika izdoti vairāk nekā 2 miljardi sertifikātu. Tā panākumi arī paātrināja veselības aprūpes digitalizāciju visās dalībvalstīs. Komisija un dalībvalstis apsver, kā ES digitālā Covid sertifikāta pamatā esošo tehnisko infrastruktūru nākotnē potenciāli varētu izmantot citiem lietojumiem. ES digitālais Covid sertifikāts piesaistīja arī ievērojamu interesi no valstīm ārpus ES. Kopš 2022. gada oktobra 49 trešās valstis un teritorijas piecos kontinentos ir pievienojušās sistēmai³ pēc tam, kad to sistēmas tika atzītas par līdzvērtīgām ES digitālā Covid sertifikāta sistēmai⁴.

ES digitālā Covid sertifikāta sistēmas pamatā izmantotas idejas, kas radās kontaktu izsekošanas vārtejas izveides procesā. Jaunu risinājumu izstrāde digitālai kontaktu izsekošanai tika sākta jau 2020. gada aprīlī, un rezultātā tika izveidota dalībvalstīm kopīga ES rīkkopa par mobilajām lietotnēm, lai atbalstītu kontaktu izsekošanu Covid-19 apkarošanā⁵. Komisija 2020. gada septembrī ieviesa kontaktu izsekošanas vārteju, un 2020. gada oktobrī pirmās valstis sāka pieslēgt savas valsts kontaktu izsekošanas lietotnes šai vārtejā, ļaujot lietotājiem ceļot uz ārvalstīm, izmantojot savas valsts kontaktu izsekošanas lietotni, tādējādi atbalstot pārrobežu kontaktu izsekošanu.

Kontaktu izsekošanas vārtejas darbības maksimumu sasniedza 2022. gada martā, kad vienā dienā tika augšupielādēti aptuveni 700 000 atslēgu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/953 (2021. gada 14. jūnijs) par sadarbīgu Covid-19 vakcinācijas, testa un pārslimošanas sertifikātu (ES digitālais Covid sertifikāts) izdošanas, verificācijas un akceptēšanas satvaru nolūkā atvieglot brīvu pārvietošanos Covid-19 pandēmijas laikā. Skatīt šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0953>

² https://health.ec.europa.eu/health-security-and-infectious-diseases/preparedness-and-response/health-security-committee-hsc_en

³ Pilns saraksts pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/eu-digital-covid-certificate_lv#recognition-by-the-eu-of-covid-certificates-issued-by-third-non-eu-countries

⁴ Kā noteikts Regulas (ES) 2021/953 8. panta 2. punktā. Šveice ir pievienojusies sistēmai ar lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz Regulas (ES) 2021/953 3. panta 10. punktu. Islande, Lihtenšteina un Norvēģija ir pievienojušās nepastarpināti, jo Regula (ES) 2021/953 ir iekļauta EEZ līgumā.

⁵ https://health.ec.europa.eu/system/files/2020-04/covid-19_apps_en_0.pdf

Papildus veiksmīgai ES digitālā Covid sertifikāta ieviešanai kontaktu izsekošana, izmantojot PLV, bija galvenais elements cīņā pret SARS-CoV-2. Komisija veicināja saskaņotu pieeju PLV divējādi. Tā atbalstīja ES Veselības vārteju darbu, lai izstrādātu kopēju PLV veidni un lietotni – *EU dPLF*⁶ – un tādējādi atvieglotu līdzīgu digitālo PLV izmantošanu visā ES⁷. Vienlaikus tā izstrādāja PLV apmaiņas platformu, lai nodrošinātu pasažieru datu ātru un automātisku apmaiņu starp iesaistītajām dalībvalstīm. Tādējādi kopš 2021. gada 1. jūnija dalībvalstis varēja pieslēgties šai platformai un apmainīties ar pasažieru datiem no visiem transporta veidiem, par kuriem tās vāc PLV.

II. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS GALVENAJIEM APSVĒRUMIEM

1. Kontakta izsekošanas vārtejas izveide

Attiecībā uz kontaktu izsekošanas vārteju Komisija organizēja izvērstas konsultācijas ar dalībvalstīm⁸. Rezultātā E-veselības tīkls pieņēma dalībvalstīm kopīgu ES rīkkopu par mobilajām lietotnēm, lai atbalstītu kontaktu izsekošanu ES cīņā pret Covid-19⁹, sadarbības pamatnostādnes¹⁰, specifikāciju kontaktu izsekošanas lietotnēm¹¹ un kontaktu izsekošanas vārteju¹².

Tomēr valstu stratēģijas cīņai pret Covid-19 pandēmiju dažādās dalībvalstīs bija atšķirīgas, un ne visas dalībvalstis nolēma ieviest kontaktu izsekošanas lietotnes. Lielākā daļa dalībvalstu atbalstīja tādu kontaktu izsekošanas lietotņu ieviešanu, kas bija savstarpēji savietojamas pāri robežām, un 19 no 22 valstīm galu galā tika pieslēgtas kontaktu izsekošanas vārtejai. Tās valstis, kuras izvēlējās tehnoloģijas, kas nebija savietojamas ar kontaktu izsekošanas vārteju, paļāvās uz kopējo ES rīkkopu un bija cieši iesaistītas ES sadarbībā šajā jomā.

2. ES pasažieru lokācijas veidlapas rīku un kontaktu izsekošanas vārtejas izmantošana

Kontaktu izsekošanas lietotņu un tādējādi arī kontaktu izsekošanas vārtejas panākumi lielā mērā bija atkarīgi no tā, vai tās pieņems plašāka sabiedrība. Lai gan lejupielādes apjoms dalībvalstīs nebija vienāds, kontaktu izsekošanas lietotnes tika brīvpriekšīgi lejupielādētas vairāk nekā 74 miljonus reižu (2021. gada oktobrī), vismaz 14 valstīs pārsniedzot 15 % iedzīvotāju skaitu. Saistībā ar kontaktu izsekošanas lietotnēm piemērotajiem augstajiem datu aizsardzības un drošības standartiem lietotāju

⁶ Eiropas Savienības digitālā pasažieru lokācijas veidlapa.

⁷ Skatīt šeit: <https://app.euplf.eu/>

⁸ Revīzijas palātas īpašā ziņojuma XX/2022 28. un 29. punkts, 3. attēls.

⁹ https://health.ec.europa.eu/system/files/2020-04/covid-19_apps_en_0.pdf

¹⁰ https://health.ec.europa.eu/system/files/2020-05/contacttracing_mobileapps_guidelines_en_2.pdf

¹¹ https://health.ec.europa.eu/publications/ehealth-network-guidelines-eu-member-states-and-european-commission-interoperability-specifications_en

¹² https://health.ec.europa.eu/publications/technical-specifications-interoperability-contact-tracing-apps-ehealth-network-guidelines-eu-member_en

faktiskā lietojuma uzraudzība ir ļoti ierobežota. Tomēr neatkarīgi veikta pētījuma provizorisks secinājums par pieredzi, paraugpraksi un epidemioloģisko ietekmi, kas gūta, īstenojot kopīgo Eiropas pieeju digitālai kontaktu izsekošanai, liecina, ka līdz 2022. gada jūlijam kopējais lejupielādēto datņu skaits ES/EEZ valstīs bija gandrīz 170 miljoni. Lietotņu ieviešana bija lielā mērā atkarīga arī no dalībvalstu īstenojamajām reklāmas kampaņām papildus citiem nefarmaceutiskiem pasākumiem (piemēram, distances ievērošanai, masku nēsāšanai, roku higiēnai u. c.), kurus iedzīvotājiem tika lūgts veikt, lai ierobežotu Covid-19 izplatību.

Ja pēc pandēmijas beigām rastos vajadzība atkārtoti izmantot kontaktpersonu izsekošanas vārteju, varētu atkal izmantot to pašu juridisko instrumentu, kas tika lietots tās sākotnējā ieviešanā¹³. Saistībā ar Eiropas Veselības savienības tiesību aktu kopumu¹⁴ Komisija paplašināja Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (ECDC) pilnvaras, iekļaujot tajās automatizētus kontaktu izsekošanas rīkus¹⁵, kas ECDC dos iespēju pēc vajadzības izstrādāt un ieviest jaunus pārrobežu digitālās kontaktu izsekošanas rīkus.

Ir svarīgi uzsvērt, ka dalībvalstīm nebija juridiska pienākuma vākt PLV. Šādu rīku izmantošana joprojām ir brīvprātīga. Turklāt visas dalībvalstis, kas izrādīja interesi pievienoties PLV apmaiņas platformai, varēja to darīt.

3. ES digitālā Covid sertifikāta atsaukšanas mehānisma izstrāde

Lai palīdzētu aizsargāt sabiedrības veselību, var rasties nepieciešamība atsaukt ES digitālos Covid sertifikātus¹⁶, ja tie ir izsniegti kļūdaini, krāpšanas rezultātā vai pēc defektīvas Covid-19 vakcīnas partijas apturēšanas. ES digitālā Covid sertifikāta regulā jau ir paredzēts, ka tās uzticamības satvars var atbalstīt divpusēju apmaiņu ar sertifikātu atsaukšanas sarakstiem, kuros ir ietverti atsauktu sertifikātu unikālie identifikatori¹⁷. Tāpēc dalībvalstis varēja ātri anulēt krāpnieciski izdotus sertifikātus, izmantojot satvara darbības noteikumu funkcionalitāti, t. i., noteikumu kopumu, kas ir iestrādāts verifikācijas programmatūrā.

ES digitālā Covid sertifikāta regulā ir skaidri noteikts, ka unikālais identifikators ir daļa no sertifikāta datu kopas, kas izmantojama atsaukšanas nolūkā. Komisija un dalībvalstis nolēma izpētīt iespēju vēl vairāk atvieglot sertifikātu atsaukšanas sarakstu pārrobežu automatisko apmaiņu, izmantojot centrālo ES digitālo Covid sertifikātu vārteju. Tas nodrošināja elastīgu risinājumu, dodot dalībvalstīm iespēju izvēlēties savām vajadzībām piemērotāko tehnoloģisko pieeju.

Šī atsaukšanas procesa kārtība ir izklāstīta Komisijas 2022. gada 22. marta Īstenošanas lēmumā 2022/483¹⁸. Atsaukšanas mehānisma tehniskajām specifikācijām ir divas daļas: viena daļa attiecas uz ES digitālo Covid sertifikātu vārteju, un tās piemērošana ir obligāta. Otra daļa attiecas uz

¹³ Pārrobežu veselības aprūpes direktīvas (2011/24/ES) 14. panta (E-veselības tīkls) īstenošanas akts.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/european-health-union_lv

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0726>

¹⁶ Sk. Revīzijas palātas Īpašā ziņojuma XX/22 44.–46. punktu.

¹⁷ ES digitālā Covid sertifikāta regulas 4. panta 2. punkts.

¹⁸ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2022/483 (2022. gada 21. marts), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/1073, ar ko nosaka tehniskās specifikācijas un noteikumus ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/953 izveidotā ES digitālā Covid sertifikāta uzticamības satvara īstenošanai. Skatīt šeit: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32022D0483>

to, kā dalībvalstis no savas valsts infrastruktūras izplatīs atsaukšanas sarakstus verificētajām lietotnēm, un tā nav obligāta. Attiecībā uz pēdējo no minētajām iespējām dalībvalstis var brīvi izvēlēties no vairākiem variantiem, kuros visos ir ņemti vērā privātuma apsvērumi.

4. Drošības kontrole un krāpnieciski sertifikāti

Attiecībā uz ES Covid digitālo sertifikātu sistēmas¹⁹ drošību Komisija kā ES Covid digitālo sertifikātu vārtejas operatore ir atbildīga par mūsdienīgas drošības sistēmas nodrošināšanu, lai aizsargātu sistēmu pret riskiem, ievainojamībām un ļaunprātīgiem dalībniekiem. Visām iesaistītajām valstīm tiek piemērots "integrēšanas process". Pirms attiecīgās valsts pievienošanas ES digitālā Covid sertifikāta vārtejai Komisija stingri pārbauda, vai iesaistītās valstis atbilst drošības prasībām, kas attiecas uz pievienošanu ES digitālā Covid sertifikāta vārtejai. Šādas pārbaudes tiek veiktas, lai pārliecinātos, ka ir ieviesti visi drošības pasākumi, kas nepieciešami drošai pieslēgšanai.

Atbildība par drošības kontroli ES digitālā Covid sertifikāta izsniegšanas līmenī un ar to saistīto pieslēgumu valsts aizmugursistēmas infrastruktūrai (valsts sistēmai, kas savienota ar centrālo ES digitālā Covid sertifikāta vārteju) ir jāuzņemas dalībvalstij vai trešai valstij. Iesaistītajām valstīm, veidojot un izmantojot savas valsts sistēmas un pakalpojumus, ir jāievēro attiecīgie kiberdrošības un datu aizsardzības tiesību akti, kuru izpilde ir konkrētu valsts iestāžu kompetencē. Komisija sistemātiski pieprasa visām dalībvalstīm un trešām valstīm iesniegt pašnovērtējumu, lai sniegtu papildu apliecinājumu, ka valsts ir īpaši ņēmusi vērā konkrētus riskus. Jebkura šo prasību neievērošana kavē iekļaušanu ES digitālā Covid sertifikāta sistēmā.

Krāpnieciskas darbības saistībā ar ES digitālo Covid sertifikātu, piemēram, tehniski derīgu sertifikātu izsniegšana personām, kurām ir likumīga piekļuve sistēmai, bet pamatā esošais medicīniskais notikums nav noticis, ir krimināli sodāmas darbības, par kurām soda saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un tās nav uzskatāmas par kiberuzbrukumiem. Ir nepieciešams nošķirt drošības kontroles valsts aizmugursistēmas infrastruktūras līmenī un to personu ļaunprātīgu nodomu, kas pārvalda sertifikātu izsniegšanas sistēmas valsts līmenī. Valsts aizmugursistēmas netika kompromitētas, un tām nepieklūva nepiederošas personas.

No kiberdrošības viedokļa ES digitālais Covid sertifikāts ir drošs. Risku, ka pilnvarotiem darbiniekiem ir likumīga piekļuve izsniegšanas sistēmām, lai izsniegtu tehniski derīgus, bet viltotus sertifikātus, pārvalda iesaistīto valstu iestādes saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem un piekļuves kontroles procedūrām.

5. ES digitālais Covid sertifikāts kā starptautisks standarts un ceļošanas veicinātājs

Dalībvalstis plaši izmantoja ES digitālo Covid sertifikātu²⁰, un tas efektīvi atviegloja ceļošanu²¹. ES digitālais Covid sertifikāts tika pieņemts savlaicīgi²². ES digitālais Covid sertifikāts ir bijis būtisks elements Eiropas reakcijā uz Covid-19 pandēmiju, un tas ir ātri kļuvis par standartu Eiropā un ārpus tās. Tam ir bijusi pozitīva ietekme uz brīvu pārvietošanos laikā, kad dalībvalstis to ierobežoja, pamatojoties uz sabiedrības veselības apsvērumiem.

¹⁹ Sk. Revīzijas palātas Īpašā ziņojuma XX/22 51.–56. punktu.

²⁰ Sk. Revīzijas palātas Īpašā ziņojuma XX/22 69. un 70. punktu un 4. attēlu.

²¹ Sk. Revīzijas palātas Īpašā ziņojuma XX/22 72. un 74. punktu, 5. attēlu.

²² Sk. Revīzijas palātas Īpašā ziņojuma XX/22 28. un 35. punktu.

ES digitālā Covid sertifikāta sistēmas pozitīvā ietekme sniedzas ārpus ES, jo tā ir kļuvusi par globālu standartu, kas stingri pamatojas uz ES atklātības, drošības un datu aizsardzības vērtībām. Par to liecina trešo valstu lielā interese par pievienošanu ES digitālā Covid sertifikāta sistēmai, kas ir vienīgā funkcionējošā Covid-19 sertifikātu sistēma, kura plaši darbojas starptautiskā līmenī. Šie panākumi ir veicinājuši drošu starptautisko ceļojumu atsākšanu un globālo atveseļošanu.

Komisija joprojām ir apņēmības pilna pēc iespējas ātrāk atjaunot neierobežotu brīvu pārvietošanos. No 2022. gada oktobra visas dalībvalstis bija atcēlušas ceļošanas ierobežojumus ES iekšienē, tostarp prasību, ka jābūt ES digitālajam Covid sertifikātam. Lai gan ES digitālais Covid sertifikāts ir apliecinājis ES iestāžu un dalībvalstu spēju sasniegt reālus rezultātus ES iedzīvotāju labā, tā darbības beigas būs norāde, ka pandēmija un ar to saistītie ierobežojumi ir pārvarēti.

III. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS IETEIKUMIEM

1. 1. ieteikums. Novērst ES pasažieru lokalizācijas digitālo veidlapu zemās izmantošanas iemeslus (Ieviešanas mērķtermiņš: 2023. gada decembris)

Komisija pieņem šo ieteikumu un ar Veselības drošības komitejas starpniecību apspriedīsies ar dalībvalstīm, kā arī sadarbosies ar ECDC tā īstenošanā.

2. 2. ieteikums. Racionalizēt saziņu par incidentiem, kas saistīti ar ES digitālo sertifikātu (Ieviešanas mērķtermiņš: 2023. gada jūnijs)

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

2021. gada novembrī E-veselības tīkla paspārnē tika izveidota Drošības komiteja. Tās mērķis ir analizēt visus incidentus pēc tam, kad problēma ir pienācīgi novērsta, lai apspriestu un izplatītu gūto pieredzi un ieteiktu drošības uzlabojumus. Komiteja nav pirmā aizsardzības līnija, bet gan informācijas apmaiņas mehānisms starp kompetentajām iestādēm, kas paredzēts tikai ES digitālajam Covid sertifikātam. Drošības apsvērumu dēļ Komiteja nevar iejaukties un izplatīt informāciju, pirms incidents ir pienācīgi atrisināts un pietiekami ierobežots valsts līmenī.

Komisija analizēs, kādus turpmākus pasākumus varētu veikt, lai stiprinātu dalību komitejā, kā arī uzlabotu informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm.

Komisija uzskata, ka šī Drošības komiteja ir neatņemama un efektīva ES digitālā Covid sertifikāta vispārējās arhitektūras daļa, un tāpēc to iekļaus jebkurā reaktivizācijas plānā, kas būs daļa no instrumenta, kurš izklāstīts atbildē uz 3. ieteikumu attiecībā uz šajā ziņojumā aplūkoto instrumentu atkārtotu izmantošanu.

Šajā kontekstā Komisija kā daļu no 3. ieteikumā paredzētajām darbībām arī analizēs, kā varētu būt jāpielāgo un jāpaplašina Drošības komiteja un tās saziņas mehānismi, lai saskaņoti un pienācīgi apmierinātu papildu vajadzības attiecībā uz drošības incidentiem, kas saistīti ar turpmākām pandēmiskām krīzēm pēc Covid-19 krīzes.

3. 3. ieteikums. Sagatavot piemērotus ES instrumentus turpmākām krīzēm

- a) Noteikt tos Covid-19 pandēmijas laikā radītos ES instrumentus, kas ir bijuši visnoderīgākie iedzīvotājiem un dalībvalstīm, un sagatavot procedūras to ātrai reaktivizēšanai turpmāku ārkārtējo situāciju gadījumā (Ieviešanas mērķtermiņš: 2023. gada septembris)**

Komisija piekrīt 3. ieteikuma a) apakšpunktam, bet norāda, ka šī analīze būs atkarīga no attiecīgā instrumenta un krīzes situācijas.

Savā paziņojumā par ārkārtas rīcības plānu transporta jomā²³ Komisija norādīja, ka gadījumā, ja rastos Covid-19 pandēmijai līdzīga krīze, Komisijai un dalībvalstīm būtu jāpamatojas uz pieredzi, kas gūta, izstrādājot kopīgu veidni ES pasažieru lokācijas digitālajām veidlapām un platformu pasažieru datu apmaiņai pārrobežu kontaktu izsekošanai. Šim nolūkam ES līmenī izstrādātie instrumenti vajadzības gadījumā būtu ātri un viegli jāaktivizē.

Turklāt 2022. gada 19. septembrī Komisija pieņēma priekšlikumu regulai, ar ko izveido Vienotā tirgus ārkārtējā stāvokļa instrumentu²⁴. Šā instrumenta mērķis ir izveidot elastīgu un pārredzamu mehānismu, lai ātri reaģētu uz ārkārtējām situācijām un krīzēm, kas apdraud vienotā tirgus darbību. Mērķis ir nodrošināt, lai ES reakcija krīzes situācijās būtu koordinēta, solidāra un saskaņota un aizsargātu vienotā tirgus darbību, jo īpaši nodrošinot personu, preču un pakalpojumu nepārtrauktu brīvu apriti. Regula arī dotu Komisijai un dalībvalstīm tiesības izveidot sadarbībspējīgus digitālos rīkus vai IT infrastruktūru, lai atbalstītu šos mērķus.

Vienlaikus ir svarīgi uzsvērt, ka daži no analizētajiem ES instrumentiem, jo īpaši ES digitālais Covid sertifikāts, tika īpaši izstrādāti saistībā ar Covid-19 pandēmiju.

Likumdevēji tos daļēji skaidri ierobežoja līdz paredzamajam pandēmijas ilgumam, lai atvieglotu ES iedzīvotāju un viņu ģimenes locekļu tiesības brīvi pārvietoties šajā ārkārtējā periodā. Tas noteikti ietekmēs to, vai ir lietderīgi sagatavot procedūras, kas ļautu tās aktivizēt atkārtoti.

- b) Izmantojot sinerģijas vai vienkāršojumus, nodrošināt ES iedzīvotājiem vieglāku piekļuvi ES instrumentiem, ko izmanto pārrobežu kontaktu izsekošanas atvieglošanai krīzes laikā (Ieviešanas mērķtermiņš: 2024. gada septembris)**

Komisija piekrīt 3. ieteikuma b) punktam. Darbs tiks veikts pēc 1. ieteikumā minētajām konsultācijām, tam būs nepieciešams atbilstošs juridiskais pamats, un tas būs atkarīgs no epidemioloģiskās situācijas.

- c) Kopā ar dalībvalstīm analizēt vajadzību pēc papildu instrumentiem, lai risinātu iespējamās krīzes nākotnē (Ieviešanas mērķtermiņš: 2023. gada septembris)**

Komisija pieņem 3. ieteikuma c) punktu. Šajā kontekstā būtisks ir arī priekšlikums regulai, ar ko izveido Vienotā tirgus ārkārtējā stāvokļa instrumentu.

²³ COM(2022) 211 final.

²⁴ COM(2022) 459 final.